

ΓΙΑ ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

A. Η ιδιότητα του κομματικού μέλους σήμερα

Η ιδιότητα του κομματικού μέλους σήμερα σε μια τυπική οργάνωση βάσης συνεπάγεται κατά κύριο λόγο μόνο υποχρεώσεις μια συμβολή, της οποίας το περιεχόμενο έντονα αμφισβητείται.

Οι υποχρεώσεις αυτές αφορούν κυρίως:

- α. Φυσική παρουσία όταν κρίνεται από άλλα επίπεδα αναγκαία. Συνελεύσεις, συνεδριάσεις, συμμετοχή σε εκδηλώσεις.
- β. Επικύρωση αποφάσεων που έχουν ήδη ληφθεί αλλού ή αποδοχή "γραμμής" σε κρίσιμα ζητήματα.
- γ. Οικονομική συνδρομή.
- δ. Βοηθητικές εργασίες σε εκλογές ή ανάλογες περιστάσεις κινητοποιήσεων.
- ε. Ανάδειξη εκπροσώπων για ενδοκομματικές διαδικασίες ή συμβουλευτικά για υποψηφιότητες συμμετοχής σε διαδικασίες ανάδειξης οργάνων άλλων εκτός κόμματος φορέων (π.χ. πάσης φύσεως εκλογές).

Αυτή η κατάσταση καθιστά την ιδιότητα του κομματικού μέλους χωρίς νόημα, απωθητική.

Όσοι εξακολουθούν να θεωρούν την ιδιότητα τους ως ενεργή και επιβεβλημένη:

- α. Δεν παύουν στην πλειονότητα τους να είναι απογοητευμένοι ή επικριτικοί ενώ
- β. Μια μειοψηφία θέλει ουσιαστικά την διατήρηση της παρούσας κατάστασης.

Οι διαρεύσαντες ή αποστασιοποιηθέντες και οι μετέχοντες αλλά δυσαρεστημένοι δεν αποτελούν μια ομοιογενή πλειοψηφία όσον αφορά τα αίτια της αποστασιοποίησης και κριτικής.

Το τί ζητούν από την κομματική ιδιότητα και τις κομματικές οργανώσεις που δεν υπάρχει πια ή δεν υπήρξε ποτέ θα μπορούσε αυτήν την πλειοψηφία να την διακρίνει σε δύο μεγάλες κατηγορίες.

Η πρώτη αφορά εκείνους που θεωρούν ότι η κομματική ιδιότητα συνεπάγεται:

- α. προτιμησιακή μεταχείριση έναντι των λοιπών πολιτών - ανάδειξη - αναρίχηση
- β. πελατειακά ωφελήματα στον κρατικό μηχανισμό
- γ. νομή της εξουσίας

τα οποία δεν υπάρχουν στην έκταση που υπήρχαν στις αρχές της δεκαετίας του '80 και που επιθυμούν στροφή προς αυτά.

Η δεύτερη αφορά εκείνους που θεωρούν ότι η κομματική ιδιότητα συνεπάγεται:

- α. Εντονη συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες, ουσιαστικές, διαφανείς, με ορατό τον σεβασμό του αποτελέσματος τους από τα ανώτερα όργανα. Η αίσθηση ότι συναποφασίζουν, ότι λειτουργεί η δημοκρατία στη βάση
- β. Συμμετοχή σε διαδικασίες παραγωγής πολιτικής, δημιουργικότητας, απτών αποτελεσμάτων και όχι σε διαρκή παιχνίδια εξουσίας διατήρησης σ' αυτήν ή αναρίχηση σ' αυτήν τρίτων που δεν τους ενδιαφέρουν
- γ. Αναγνώριση από την κοινωνία ότι μια τέτοια δραστηριότητά τους συνοδεύεται και από κοινωνική αποδοχή και όχι απόρριψη ή χλεύη

στοιχεία τα οποία δεν υπάρχουν σήμερα.

Η ιδιότητα του κομματικού μέλους μπορεί να γίνει ελκυστική επιλέγοντας την προώθηση της μιας ή της άλλης ομάδας ζητουμένων.

Ευθύνη της ηγεσίας είναι ωστόσο η ιδιότητα του μέλους να ταυτιστεί με κάποιες αξίες και ένα περίγραμμα όχι μόνο υποχρεώσεων αλλά και δικαιωμάτων. Αν θέλουμε να ξαναδώσουμε ουσιαστικό ρόλο στα στελέχη και τις οργανώσεις σε σχέση με την κοινωνικοοικονομική οργάνωση που δηλώνουμε ως στρατηγικό μας στόχο, θα πρέπει να προωθήσουμε την αναζωογόνηση των κριτηρίων της δεύτερης ομάδας.

Με αυτήν την αφετηρία θα πρέπει να αναδείξουμε τις αξίες:

- της δημοκρατίας
- της ελευθερίας
- της ηθικής
- θεμελιώδεις αξίες της σοσιαλιστικής ιδεολογίας
π.χ. κοινωνική δικαιοσύνη
κοινωνική αλληλεγγύη
- τον ορθολογικό τρόπο προσέγγισης των πραγμάτων
- του κριτικού πολίτη
- του ατόμου που αναπτύσσει τις ικανότητές του, που παίρνει πρωτοβουλίες, που είναι παρών στην κοινωνία
- του διαλόγου μέσα και έξω από τις κομματικές διαδικασίες

Θα πρέπει ακόμη να εξασφαλίσουμε αντικειμενικές δυνατότητες και πλαίσια κόνων όπου το κομματικό μέλος θα μπορεί:

- να παράγει πολιτική
- να συνδιαμορφώνει θέσεις, να συναποφασίζει, να συμμετέχει ουσιαστικά
- να έχει ελευθερία γνώμης και δυνατότητα διατύπωσής της
- να αναπτύσσει συνείδηση για την κομματική του ιδιότητα και για την θέση του στην κοινωνία και ό,τι αυτά συνεπάγονται, για τον λόγο που διατυπώνει για την συμπεριφορά του, για τις πρακτικές που μετέρχεται.

Τέτοιες δυνατότητες μπορούν να εξασφαλιστούν μέσα από "τεχνικές" άσκησης και ανάπτυξης της δημοκρατίας στη βάση. Σε άλλες χώρες έχουν δοκιμαστεί αυτές οι τεχνικές με μεγάλη επιτυχία (SPD). Είναι ζήτημα πολιτικής βούλησης και όχι αδυναμίας εξεύρεσης πρακτικών λύσεων.

Γ. Η σύνδεση της κομματικής οργάνωσης με την κοινωνία και τους κοινωνικούς φορείς

Διαπιστώνεται όλο και περισσότερο η αδυναμία της κομματικής οργάνωσης να συνδεθεί με την κοινωνία και τους κοινωνικούς φορείς.

Σύνδεση με την κοινωνία σημαίνει εμπέδωση μιας δυναμικής σχέσης που τροφοδοτεί και ωφελεί αμοιβαία οργανώσεις και κοινωνία. Η διασύνδεση αυτή πάσχει για λόγους που αφορούν την κοινωνία, για λόγους που αφορούν τις οργανώσεις.

Στους πρώτους μνημονεύονται:

- η προϊούσα αδιαφορία της κοινωνίας για την πολιτική δράση ή έστω την κομματική δράση. Η άποψη αυτή συμβαδίζει με την γενικότερη αντίληψη περί αναξιοπιστίας πολιτικών και ειδικότερα των κομμάτων ως θεσμών
- η κατ' εξοχήν εικόνα που επικρατεί για το τί κάνει μια κομματική οργάνωση. Εδώ επικυριαρχούν: παιχνίδια εξουσίας και όχι πολιτικής, στάσης παθητικής συμμετοχής και πειθαρχίας και όχι ουσιαστικών συμμετοχικών διαδικασιών. Αυτή η εικόνα δεν ενδιαφέρει την κοινωνία
- η επωδός: δεν έχει νόημα, έστω και αν κρίνεται αναγκαία και σκόπιμη η συμμετοχή ή η ενασχόληση

Στους δεύτερους πρέπει να αναφερθούν:

- η σημερινή κατάσταση στις οργανώσεις και ό,τι την χαρακτηρίζει:
  - Συρικνωμένος μονοδιάστατος πατερναλιστικός πολιτικός λόγος
  - Κουλτούρα άμυνας απέναντι στην κοινωνία
  - Φόβος ότι κάποια θα μπουν μέσα από άλλες διαδικασίες στο εσωκομματικό παιχνίδι
  - Στην έκταση που ισχύει, όσα αναφέρθηκαν για την εικόνα της κοινωνίας για τις κομματικές οργανώσεις

Οι δύο αυτές πραγματικότητες μέσα και έξω από τις οργανώσεις δημιουργούν μια ροπή όλο και μεγαλύτερης πτόλωσης και αποκοπής. Εξέλιξη που θα οδηγήσει στην ουσιαστική συρρίκνωση του κομματικού μηχανισμού στην ελάχιστη δυνατή βάση.

Η αναστροφή αυτής της ροπής μπορεί να γίνει μόνο με ανατροπή των χαρακτηριστικών που προαναφέρθηκαν: με προαγωγή όσων στοιχείων προτάθηκαν στο κεφάλαιο για την ιδιότητα κομματικού μέλους.

Αλλά δεν αρκούν, προϋποθέτουν και συγκεκριμένες πρωτοβουλίες προς την κοινωνία που θα επανοικοδομούν την αξιοπιστία των οργανώσεων, την βούληση των πολιτών ότι αξίζει τον κόπο η προσπάθεια.

Στην πλέον ιδανική εκδοχή των πραγμάτων η επίπτωση θα είναι ποιοτική περισσότερο και όχι ποσοτική. Μαζικές οργανώσεις και μαζικές κοινωνικές κινητοποιήσεις μέσω των οργανώσεων δεν φαίνεται να μπορούν να αναστηθούν.